

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՈՐՈՇՈՒՄ N 9/101

ք.Երևան

03 փետրվարի 2023թ.

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), քննության առնելով ՀՀ ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության «վարչական տույժ նշանակելու մասին» 21.11.2022թ. թիվ 633 որոշման դեմ քաղաքացի Համեստ Թամրազյանի դիմում-բողոքը՝

ՊԱՐԶԵՑ

1. Բողոքարկման առարկան, դիմում-բողոքով բերված փաստարկները և ներկայացված պահանջները

Քաղաքացի Համեստ Թամրազյանի (այսուհետ նաև՝ բողոքաբեր) ներկայացուցիչը հայտնում է, որ 27.09.2022թ.-ին դիմել է ՀՀ ՊԵԿ նախագահին և հայտնել, որ 29.09.2021թ.-ին իր անձնական ավտոմեքենայով (VOLKSWAGEN-TOUAREG մակնիշի AA2201TE պետհամարանիշով) ընտանիքի հետ միասին մուտք է գործել ՀՀ:

Վերը նշված ավտոմեքենայի ժամանակավոր ներմուծման վերջնաժամկետը լրանում էր 29.09.2022 թվականին:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Ուկրաինայում ընթացող պատերազմական գործողությունները թույլ չեն տալիս իրենց ընտանիքին վերադառնալ Կիև, բողոքաբերը չի կարող իր անձնական մեքենան ժամանակին ՀՀ-ից վերադարձնել Ուկրաինա: Ավելին, կապված տարածաշրջանում տիրող իրավիճակի հետ, այդ ժամանակ ՀՀ-Վրաստան սահմանին մեծ կուտակումներ էին գոյացել: Վարորդները և այլ ուղևորները ստիպված էին օրերով սպասել սահմանին: Լինելով չորս անչափահաս երեխաների մայր, որոնցից ամենափոքրը 2 տարեկան է, բողոքաբերը դեռ չէր կարող թողնել նրանց առանց խնամքի՝ մեքենան սահմանից դուրս հանելու համար, քանի որ Ուկրաինայում պատերազմական գործողությունների սկսելուց հետո հրավիրվել է աշխատանքի Շվեյցարիայի բուհերից մեկում, որտեղ բնակվում է 2022 թվականի ապրիլից մինչ այժմ: Դիմումով խնդրել է ՀՀ ՊԵԿ նախագահին երկարացնել անձնական ավտոմեքենայի՝ ՀՀ-ում թույլատրերի ժամկետները՝ հաշվի առնելով վերը նշված հանգամանքները: Ամբողջ աշխարհում Ուկրաինայի քաղաքացիները ստանում են օրինական աջակցություն: Համոզված է եղել, որ ՀՀ իշխանությունները կցուցաբերեն գոնե տարրական կարեկցականք իրենց հայրենակիցների նկատմամբ և չեն մերժի խնդրանքը:

Ցավոք, դիմումի պատասխանը հիասթափեցնող է: Անտեսելով ամեն հանգամանք՝ առաջարկել են այլ անձի օգնությամբ արտահանել մեքենան ՀՀ տարածքից, չնայած՝ ոչ մի կերպ հնարավոր չէ մեքենան տեղափոխել Ուկրաինա պատերազմի պատճառով:

Ավելին, 2022 թվականի նոյեմբերի 21-ին ՀՀ ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսային վարչության պետ Հայկ Միրզոյանը որոշել է ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199 հոդվածի համաձայն ենթարկել վարչական պատասխանատվության՝ տուգանելով 8083103 ՀՀ դրամի մաքսային վճարի 50% չափով, որը կազմում է 4041552 ՀՀ դրամ:

Բողոքաբերը գտնում է, որ ըստ այս զավեշտալի որոշման՝ լինելով Ուկրաինայի քաղաքացի, պետք է վճարի տուգանք պատերազմի պատճառով իր մեքենան ի բնակության վայր վերադարձնել չկարողանալու համար:

Ավելին, 22.01.2019 թվականին Համեստ Թամրազյանը դիմել է ՀՀ ՊԵԿ եկամուտների նախագահին, քանի որ ընտանեկան հանգամանքներից ելնելով 6 օր բաց է թողել մեքենայի ներմուծման ժամկետների երկարացման գործընթացը: Ըստ 01.02.2019 թվականի կայացրած որոշման՝ մաքսային վճարի գումարը նույն մեքենայի համար սահմանվել է 2020914 ՀՀ դրամ, որը համապատասխանում է իրականությանը:

Համեմատելով այս գումարը 22.11.2022 թվականին կայացված որոշման մեջ նշված գումարի հետ՝ կարելի է ենթադրել, որ իր 16 տարվա մեքենայի արժեքը վերջին 3 տարում 4 անգամ աճել է: Խնդրում են պարզաբանել՝ ինչպես է հաշվարկվել 8083103 ՀՀ դրամի մաքսային վճարը: Բացի այդ, մեքենան չի շահագործվել երկար ժամանակ և գտնվում է անսարք վիճակում:

Քաղաքացի Համեստ Թամրազյանի ներկայացուցիչը խնդրում է նորից քննել այս հարցը և վերանայել որոշումը, քանզի անգամ մեծ ցանկության դեպքում մեքենան հնարավոր չէ տեղափոխել Ուկրաինա պատերազմի պատճառով:

2. Դիմում-բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը

ՀՀ ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության «վարչական տույժ նշանակելու մասին» 21.11.2022թ. թիվ 633 որոշման համաձայն՝ Համեստ Թամրազյանի անվամբ թիվ 05100022/290921/0000656727 մաքսային մուտքի օրդերով 365 օր ժամկետով՝ 29.09.2021 թվականից մինչև 29.09.2022 թվականը Հայաստանի Հանրապետություն է ներմուծվել 2007 թվականի արտադրության VOLKSWAGEN TOUAREG մակնիշի, AA2201TE պետհամարանիշի, WVGZZZ7LZ8D016152 նույնացման համարի ավտոմեքենա: Սահմանված ժամկետում նշված ավտոմեքենան չի արտահանվել, որի արդյունքում խախտվել է հետադարձ արտահանման պարտավորությունը:

ՀՀ ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության Բավրայի մաքսային կետ-բաժնի 2-րդ բաժանմունքի պետի կողմից 30.09.2022 թվականին Համեստ Թամրազյանի նկատմամբ կազմվել է մաքսային կանոնների խախտման վերաբերյալ արձանագրություն ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածով նախատեսված մաքսային կանոնների խախտման հատկանիշներով:

Գործի քննությունը նշանակվել է 21.11.2022 թվականին ժամը 12:00-ին: Արձանագրության և ծանուցագրի օրինակը պատշաճ կարգով ուղարկվել է կողմին:

Սույն վարույթի շրջանակներում Համեստ Թամրազյանի հաշվառման վայրի վերաբերյալ ՀՀ ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության պետի 07.10.2022 թվականի թիվ 27.2/72644-2022 գրությամբ հարցում է կատարվել ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչություն՝ Համեստ Թամրազյանի հաշվառման վայրի մասին տեղեկություններ տրամադրելու վերաբերյալ: ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության 12.10.2022 թվականի թիվ 54357-2022 գրության համաձայն՝ Համեստ Սերժիկի Թամրազյանը 16.04.2005թ.-22.12.2020թթ. հաշվառված է եղել Ուկրաինա, ք.Սևաստոպոլ, Գեր. Ստալինգրադա 39 շենք, բնակարան 37 հասցեում: Հաշվառումից հանվել է քաղաքացիության դադարեցման կապակցությամբ:

ՀՀ ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության պետի 30.09.2022 թվականի թիվ Ն/27.2/173685-2022 գրությամբ հարցում է կատարվել ՀՀ ՊԵԿ Ներքին անվտանգության վարչություն Համեստ Թամրազյանի սահմանատուների վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու նպատակով: ՀՀ ՊԵԿ Ներքին անվտանգության վարչության 05.10.2022 թվականի թիվ Ն/2-4/174485-2022 գրությամբ տրամադրված տեղեկությունների համաձայն 29.09.2021 թվականին Բավրայի սահմանային անցակետով ՀՀ է ներմուծվել VOLKSWAGEN մակնիշի, AA2201TE պետհամարանիշի ավտոմեքենա, այնուհետև Համեստ Թամրազյանը 23.05.2022 թվականին Երևանի «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանից մեկնել է ՀՀ-ից: ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 219-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ Գործը կարող է քննվել նաև տվյալ անձի բացակայության դեպքում, եթե քննության տեղի ու ժամանակի մասին սահմանված կարգով նրան տեղյակ է պահվել, սակայն վերջինիս կողմից որևէ միջնորդություն չի հարուցվել, կամ եթե անձը բացակայում է, և հայտնի չէ նրա գտնվելու վայրը, կամ եթե նա գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս: Տվյալ դեպքում պարզվում է, որ ՀՀ ՊԵԿ Ներքին անվտանգության վարչության տրամադրված տեղեկությունների համաձայն Համեստ Թամրազյանը 23.05.2022 թվականին մեկնել է ՀՀ-ից և հայտնի չէ նրա գտնվելու վայրը:

Համեստ Թամրազյանի անվամբ թիվ 05100022/290921/0000656727 մաքսային մուտքի օրդերով հայտարարագրված տրանսպորտային միջոցը սահմանված ժամկետի ավարտին հաջորդ օրվա՝ 30.09.2022 թվականի դրությամբ «Ներքին սպառման համար բացթողում» մաքսային ընթացակարգով հայտարարագրելու դեպքում կառաջանան մաքսային վճարներ՝ ընդհանուր 8.083.103 ՀՀ դրամի չափով (հիմք՝ 07.10.2022թ. թիվ 2393 զեկուցագիր):

Այսպիսով, վարույթի նյութերով հիմնավորվում է, որ Համեստ Թամրազյանը սահմանված ժամկետում չի արտահանել 05100022/290921/0000656727 մաքսային մուտքի օրդերով ՀՀ ներմուծված ավտոմեքենան, ինչով պայմանավորված՝ թույլ է տվել ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածով նախատեսված մաքսային կանոնների խախտում:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 13-րդ բաժնով և Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 214-րդ, 234-րդ հոդվածներով՝

որոշում է կայացվել ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածով նախատեսված մաքսային կանոնների խախտում կատարելու համար Համեստ Թամրազյանին ենթարկել վարչական պատասխանատվության՝ տուգանելով 8.083.103 ՀՀ դրամ մաքսային վճարների 50 տոկոսի չափով՝ 4.041.552 ՀՀ դրամ: Որոշման մասին հայտնել Համեստ Թամրազյանին՝ պարզաբանելով, ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ որոշումն ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից:

3. Բողոքարկման առարկային վերաբերվող իրավական կարգավորումներ և եզրահանգումներ

ԵՏՄ մաքսային օրենսգրքի 264-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցները, մինչև այն ժամկետի լրանալը, որի ընթացքում այդ տրանսպորտային միջոցները կարող են ժամանակավոր գտնվել Միության մաքսային տարածքում, Միության մաքսային տարածքից արտահանման, ազատ շրջանառության համար բացթողման կամ սույն հոդվածին համապատասխան այլ նպատակներով ենթակա են մաքսային հայտարարագրման, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցները դատարանի որոշմամբ բռնագրավվել կամ դարձվել են անդամ պետության սեփականություն (եկամուտ) կամ, սույն Օրենսգրքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետին կամ 382-րդ հոդվածի 6-րդ կետին համապատասխան, ձեռք են բերել Միության ապրանքների կարգավիճակ կամ, նշված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցների հետ կապված, ի հայտ են եկել սույն Օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 7-րդ կետի 8-րդ ենթակետով նախատեսված հանգամանքներ:

Մինչև այն ժամկետի լրանալը, որի ընթացքում ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցները կարող են ժամանակավոր գտնվել Միության մաքսային տարածքում, հայտարարատուն իրավունք ունի այդ տրանսպորտային միջոցները սույն Օրենսգրքով սահմանված կարգով ձեակերպելու «մաքսային տարանցում» մաքսային ընթացակարգով:

Այն ժամկետը լրանալու դեպքում, որի ընթացքում ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցները կարող են ժամանակավոր գտնվել Միության մաքսային տարածքում, այդ տրանսպորտային միջոցները սույն Օրենսգրքով սահմանված կարգով ձեակերպվում են «մաքսային տարանցում» մաքսային ընթացակարգով, կամ այդ տրանսպորտային միջոցների համար իրականացվում է մաքսային հայտարարագրում՝ արտահանման, ազատ շրջանառության համար բացթողման կամ սույն հոդվածին համապատասխան այլ նպատակներով:

Ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցները, անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան, առգրավելու կամ դրանց վրա արգելանք դնելու դեպքում անձնական օգտագործման այդ տրանսպորտային միջոցների համար ժամանակավոր ներմուծման ժամկետի ընթացքը կասեցվում է:

Ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցների առգրավումը կամ դրանց վրա արգելանք դնելը վերացնելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում անձնական օգտագործման այդ ապրանքների համար սահմանված ժամկետի ընթացքը վերսկսվում է այդ որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ անձնական օգտագործման այդ տրանսպորտային միջոցների առգրավումը կամ դրանց վրա արգելանք դնելը կապված է եղել ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցները Միության մաքսային տարածքում փոխանցելու՝ սույն հոդվածի 9-րդ կետով նախատեսված պայմանը հայտարարատուի կողմից խախտելու հետ:

Ժամանակավոր ներմուծված անձնական օգտագործման այն տրանսպորտային միջոցները, որոնց հետ կապված, մինչև սույն հոդվածի 1-ին կետում կամ 2-րդ կետում նշված ժամկետը լրանալը չեն իրականացվել սույն կետով նախատեսված գործողություններ, արգելանքի են վերցվում (արգելապահվում են) այն անդամ պետության մաքսային մարմնի կողմից, որի տարածքում գտնվում են այդ տրանսպորտային միջոցները՝ սույն Օրենսգրքի 51-րդ գլխին համապատասխան, բացառությամբ այն դեպքի, երբ մինչև այդպիսի արգելանքի տակ վերցնելն ի հայտ են եկել սույն Օրենսգրքի 268-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 5-րդ ենթակետում նշված հանգամանքները:

ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 189-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ մաքսային կանոնների խախտում է համարվում անձի կողմից կատարված անօրինական գործողությունը կամ անգործությունը, որն ուղղված է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրությամբ և մաքսային ոլորտին առնչվող Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների մաքսային հսկողության և մաքսային ձևակերպման սահմանված կարգի դեմ, և որի համար սույն օրենսգրքով նախատեսված է պատասխանատվություն:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ֆիզիկական և պաշտոնատար անձինք մաքսային կանոնները դիտավորյալ կամ անզգուշորեն խախտելու համար ենթակա են պատասխանատվության:

ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ հետագա արտահանման պարտավորությամբ Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծված ապրանքները և տրանսպորտային միջոցները սահմանված ժամկետում չարտահանելը կամ հետագա ներմուծման պարտավորությամբ արտահանված ապրանքները և տրանսպորտային միջոցները սահմանված ժամկետում Հայաստանի Հանրապետություն չներմուծելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ խախտման օրվա դրությամբ այդ ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների համար «ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով նախատեսված մաքսային վճարների մեծության 50 տոկոսի չափով, բայց ոչ պակաս, քան 50 հազար դրամ:

ԵՏՄ մաքսային օրենսգրքի 53-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ մաքսատուրքերի, հարկերի հաշվարկման համար կիրառվում են մաքսային մարմնի կողմից մաքսային հայտարարագիրը գրանցելու օրվա դրությամբ գործող դրույքաչափերը:

Ըստ ԵՏՄ մաքսային օրենսգրքի 266-րդ հոդվածի 12-րդ կետի 3-րդ պարբերության՝ մաքսատուրքերի, հարկերի հաշվարկման նպատակով անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցներ հանդիսացող ավտոտրանսպորտային և մոտոտրանսպորտային միջոցների բացթողման պահը և շարժիչի աշխատանքային ծավալը սահմանելու կարգը սահմանվում է Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի կողմից:

Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի կոլեգիայի 2018 թվականի հունիսի 30-ի «Անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցների հետ կապված առանձին հարցերի մասին» թիվ 74 որոշմամբ հաստատվել է անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոց հանդիսացող ավտոտրանսպորտային և մոտոտրանսպորտային միջոցների և ավտոտրանսպորտային և մոտոտրանսպորտային միջոցների կցորդների առանձին տեսակների ցանկը, անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոց հանդիսացող ավտոտրանսպորտային, մոտոտրանսպորտային միջոցների շարժիչի թողարկման պահն ու աշխատանքային ծավալը որոշելու կարգը:

17.10.2022թ. ուժի մեջ է մտել «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքը: Նշված օրենքի 338-րդ հոդվածի 7-րդ կետի համաձայն՝ մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը կատարված մաքսային կանոնների խախտման վերաբերյալ գործերը քննվում են 2000 թվականի հուլիսի 6-ի Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգրքի 13-րդ բաժնի դրույթներին համապատասխան:

Ելնելով վերը նշված իրավանորմերի դրույթներից, հիմք ընդունելով սույն որոշման 2-րդ կետում բերված փաստական տվյալները, ինչպես նաև նախորդիվ արված եզրահանգումները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության «վարչական տույժ նշանակելու մասին» 21.11.2022թ. թիվ 633 որոշումը հիմնավոր է:

4. Եզրափակիչ մաս

Ելնելով քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 20-րդ բաժնով, «Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 37-րդ հոդվածով, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը

ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության «վարչական տույժ նշանակելու մասին» 21.11.2022թ. թիվ 633 որոշման դեմ քաղաքացի Համեստ Թամրազյանի դիմում-բողոքը մերժել:

Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում իրազեկելուն հաջորդող օրվանից:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել դատարան:

Recoverable Signature

X

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Signed by: SMBATYAN ARTYOM 3210860416

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ